

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoP/29/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8712207225
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8712207225.5

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci navrhovateľa R. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., D. - I. XXXX/XX, zast. Mgr. Róbertom Liškom, advokátom, AK Poprad, Štefánikova 882/39 proti odporkyni Y. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., D. - I. XXXX/XX, zast. JUDr. Martou Dachovou, advokátkou, AK Poprad, Námestie sv. Egídia 95, o úprave rodičovských práv a povinností na čas po rozvoze, o návrhu kolízneho opatrovníka na nariadenie predbežného opatrenia k mal. N. W., nar. XX. XX. XXXX, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Poprade, o odvolaní odporkyne proti uzneseniu Okresného súdu Poprad, č. k. 13P/73/2012-398 zo dňa 17. 09. 2014 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Poprad (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým uznesením predbežne zveril mal. N. do osobnej starostlivosti otca, a to do právoplatného rozhodnutia o úprave práv a povinností k mal. N. v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 13P/73/2012.

Rozhodnutie odôvodnil zistením, že k mal. N. vo veci samej prebieha konanie o úpravu rodičovských práv a povinností na čas po rozvoze. Rozsudok Okresného súdu Poprad zo dňa 19. 03. 2013, č. k. 13P/73/2012-201 vo výroku o zverení mal. N. do osobnej striedavej starostlivosti rodičov bol odvolacím súdom zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Odvolací súd v rozhodnutí konštatoval, že v súčasnosti nie sú splnené predpoklady na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov k mal. N., lebo rodičia spolu nekomunikujú, nedokážu sa dohodnúť, ktorú základnú školu by mala maloletá navštevovať, všetky problémy spojené s výchovou dieťaťa riešia cez rôzne štátne orgány (polícia, úrad práce, súdy a pod.) a aktuálne stanovisko k striedavej osobnej starostlivosti zo strany kolízneho opatrovníka je negatívne. Zo správy základnej školy v T. - L. L., ktorú mal. N. navštevuje vyplýva, že dieťa dosahuje najlepšie výsledky z celej triedy. Maloletá je vždy pripravená, pozorná, je veľmi obľúbená v kolektíve a nekonfliktná a záujem o výsledky v škole je zo strany oboch rodičov, ktorí so školou pravidelne spolupracujú. Posledná úprava o výchove k mal. N. bola realizovaná rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 06. 03. 2013, č. k. 15P/116/2012-64, ktorým súd schválil rodičovskú dohodu a mal. N. bola zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorá bola vykonávaná v týždňových intervaloch. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka, ako aj výpovedí oboch rodičov bolo v konaní preukázané, že striedavá starostlivosť sa v súčasnom období nejaví ako vhodné riešenie, na čo poukázal aj odvolací súd v uznesení zo dňa 11. 06. 2014, č. k. 3CoP/12/2014-370. Predovšetkým komunikácia medzi rodičmi, ktorá je jedným z hlavných predpokladov, aby bola striedavá starostlivosť na prospech dieťaťa, je veľmi problematická a zhoršila sa najmä po tom, čo medzi rodičmi vznikol spor o tom, ktorú školu má mal. N. navštevovať. Matka preferuje základnú školu v T. na ul. H., ktorá je v blízkosti jej bydliska a otec preferuje základnú školu v T. - L. L., ktorú mal. N. navštevovala aj v minulom školskom roku, kedy navštevovala 1.ročník základnej školy a ktorá sa nachádza v blízkosti bydliska otca. Vzhľadom na diametrálne odlišné vyjadrenie sa mal. N. pri jednotlivých pohovoroch je zrejmé, že táto nevie objektívne posúdiť, v ktorom rodinnom prostredí by chcela byť a má tendenciu vyjadrovať sa

tak, aby vyhovela obom rodičom, a teda vždy tomu z rodičov, u ktorého sa nachádza. Keďže striedavá starostlivosť v súčasnom období nie je na prospech dieťaťa a je reálny predpoklad, že v konaní vo veci samej bude potrebné vykonať ešte ďalšie dokazovanie, v záujme objektívneho posúdenia, ktoré výchovné prostredie je pre mal. N. vhodnejšie, súd dospel k záveru, že je potrebné dočasne upraviť pomery k mal. dieťaťu tak, aby bolo zverené predbežne do osobnej starostlivosti otca.

Z doterajších šetrení rodinného prostredia je zrejmé, že u oboch rodičov sú vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o mal. N. a nebolo zistené, žeby u otca mala byť starostlivosť o maloletú zanedbávaná. Súd vzal do úvahy, že maloletá už druhý rok navštevuje základnú školu v T. - L. L., kde je zvyknutá a v škole dosahuje dobré výsledky, tiež prihliadol na vyjadrenie kolízneho opatrovníka, ktorý dlhodobo sleduje starostlivosť o deväť detí pochádzajúcich z manželstva rodičov a má z vlastnej činnosti dostatok poznatkov o tejto rodine. Je potrebné prihliadať aj na prebiehajúce trestné konanie vedúce voči matke pre zločin týrania blízkej osoby, ktorého sa mala dopustiť vo vzťahu k toho času už plnoletej dcére U., ako aj k mal. Y., mal. Y. a tiež k mal. N., aj keď trestné konanie doposiaľ nie je právoplatne skončené. Ďalej poukázal na skutočnosť, že matka nerešpektuje ani súčasnú úpravu styku rodičov s ostatnými deťmi, čo neprispieva k budovaniu citových väzieb medzi súrodencami. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že v súčasnom období je vhodnejšie dočasne zveriť mal. N. do starostlivosti otca, kým nebude vo veci samej rozhodnuté.

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporkyňa. Uviedla, že ak mal. N. trpí rozpoltenosťou pri posudzovaní starostlivosti oboch rodičov o ňu, zjavne sa dostala do pasce, z ktorej dieťa sa nevie dostať. Je nepochybné, že dieťa má rado oboch rodičov, boj ktorý títo o ňu zvädzajú ju zjavne viac poškodzuje ako by jej pomohol prežiť bezstarostné detstvo. Aj napriek tomu maloletá je vzornou žiačkou a najviac zo všetkého túži, aby rodičia boli spolu. Toto vzhľadom k zjavne na ostro vyhotoreným postojom oboch rodičov nie je možné. Kolíznym opatrovníkom vyslovený názor o tom, že dieťa je viac v pohode, keď je u otca, je súkromným postojom a kolízny opatrovník nie je náležite vzdelaný na to, aby mohol odborne posúdiť všetky skutočnosti podstatné v tejto veci. Navyiac názor kolízneho opatrovníka je v zásadnom rozpore so závermi správy Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Poprade zo dňa 23. 04. 2014, pričom centrum disponuje vysokoškolsky vzdelanými osobami (napr. odborný detský psychológ). Kolízny opatrovník v decembri 2013 v súvislosti s pohovorom vykonaným s mal. N. v škole písomnou správou doručenou súdu 30. 12. 2013 navrhol, aby maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti matky. Z obsahu tejto správy vyplýva, že podľa názoru maloletej nie je u otca šťastná, otec sa o ňu nestará, stará sa o ňu matka a súrodenci, navyše otec jej bráni stretávať sa so súrodencami, ktorí sú u matky a maloletej je za nimi smutno, najmä za sestrou L.. Veľmi si praje, aby mohla bývať u mamky, pričom predmetný pohovor bol vykonaný bez prítomnosti matky. Skutočnosť, že matka bola zatiaľ neprávoplatným rozsudkom uznaná vinnou pre zločin týrania blízkej osoby (predmetného konania sa mala dopustiť voči dcére U. a mal. Y., Y. a tiež k mal. N.), je síce závažnou skutočnosťou, ale doposiaľ nikto z kolíznych opatrovníkov v súvislosti s predmetným trestným konaním a pravidelne uskutočňovaným kurátorským dozorom v domácnosti matky, nepodal návrh na zrušenie osobnej starostlivosti matky o ostatné mal. deti, ktoré jej boli zverené do osobnej starostlivosti. Kurátorka nenamietala, žeby starostlivosť matky nebola vo vzťahu k deťom náležitá a žeby deti trpeli v dôsledku správania matky. Pokiaľ môžu byť ostatné mal. deti, a to dokonca mladšie ako mal. N. v osobnej starostlivosti matky, otázkou je, prečo to nemôže platiť aj vo vzťahu k mal. N.. Rozhodnutie v predmetnej veci nie je v záujme práv a ochrany mal. N., keď viac skutkových okolností svedčí v prospech starostlivosti matky. Postavenie oboch rodičov po rozvode manželstva je diametrálne odlišné, otec má podstatne lepšie postavenie, čo sa týka materiálnej stránky, ako aj psychickej pohody, nemá problém popri svojej pracovnej vyťaženosť vytvoriť si nové partnerské vzťahy a od rozluky s matkou mu pribudli ďalšie dve vyživovacie povinnosti. Matka zostala na starostlivosť o mal. deti sama a nemá žiadne rodinné zázemie, ktoré by jej dokázalo pomôcť prekonať smútok z rozpadu rodiny a ktoré by jej pomohlo zbaviť sa strachu o materiálne zabezpečenie zvyšku rodiny. Navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil a predbežne zveril mal. N. do osobnej starostlivosti matky. Zároveň si uplatnila náhradu trov konania 138,04 Eur.

Otec sa k podanému odvolaniu matky písomne nevyjadril.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) v zmysle zásad ust. § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) preskúmal napadnuté uznesenie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že napadnuté uznesenie je potrebné ako správne potvrdiť (§ 219 ods. 1 O. s. p.).

Predbežné opatrenie je zabezpečovacím civilno-procesným prostriedkom. Nie je konečným rozhodnutím a jeho účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov. Podmienkou pre jeho nariadenie je osvedčenie, že bez okamžitej, aj keď len dočasnej úpravy právnych pomerov, by bolo právo účastníka ohrozené. Nariadením predbežného opatrenia sa nenadobúdajú práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia, a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/218/2000).

Pri nariaďovaní predbežného opatrenia je však nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorým sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčiť, že je nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Osvedčovanie opodstatnenosti návrhu na nariadenie predbežného opatrenia sa uskutočňuje formou predloženia dôkazov pri podávaní návrhu. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodovanie o návrhu na predbežné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia pravdepodobné (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/104/2010, 2Cdo/105/2010).

Ako vyplýva z obsahu spisu manželstvo rodičov je právoplatne rozvedené. Otec býva v rodinnom dome u svojej matky spolu so starším mal. deťmi Y., Y., Y., ktoré mu boli zverené do výchovy a s dospelým synom R.; na výživu plnoletej dcéry U., ktorá je študentkou vysokej školy prispieva mesačne výživným sumou 26 Eur. Okrem detí pochádzajúc z manželstva s matkou má otec ďalšie dve vyživovacie povinnosti k mal. A., nar. XX. XX. XXXX a k mal. W., nar. XX. XX. XXXX. Otec je zamestnancom firmy Globcar, s. r. o., T., kde vykonáva práce operátora predaja náhradných dielov a dosahuje príjem 465,80 Eur mesačne (č. l. 362 - 363 spisu). Matka spolu s mal. deťmi L., V. a S., ktoré jej boli zverené do výchovy, obýva spoločný byt účastníkov konania. Je na predĺženej rodičovskej dovolenke z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu mal. S.. Jej príjmom je rodičovský príspevok 203,20 Eur mesačne. Mal. Y. je študentkou cirkevného gymnázia v T., mal. Y. je študentkou Obchodnej akadémie v T., mal. Y. je žiakom 7.ročníka Základnej školy v L. L., mal. N. je žiačkou 2.ročníka Základnej školy v L. L., mal. L. navštevuje 5.ročník a mal. V. 1.ročník Základnej školy na Ul. H. v T.. Mal. S. je v celodennej starostlivosti matky. Pred úpravou rodičovských práv a povinností na čas po rozvode bola predchádzajúca úprava vo vzťahu k mal. N. realizovaná rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 06. 03. 2013, č. k. 15P/116/2012-64, ktorým súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej bola mal. N. zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorá bola vykonávaná v týždňových intervaloch. Striedavá osobná starostlivosť vo vzťahu k mal. N. sa neosvedčila. Odvolací súd z obsahu spisu mal za osvedčené, že vzťahy medzi rodičmi sú vysoko konfliktné. Vyplýva to nielen z vyjadrenia matky, otca, ale i kolízneho opatrovníka, ktorý opakovane rodičom mal. N. navrhol poradenstvo prostredníctvom referátu poradensko-psychologických služieb.

Z aktuálnej správy Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Poprade zo dňa 08. 09. 2014 vyplýva, že mal. N. sa dostavila na vyšetrenie 1 x v doprovode matky a 1 x v doprovode otca. Z aplikovaného testu rodinných vzťahov bolo zistené, že maloletá má vytvorený pozitívny vzťah k oboj rodičom. Výraznejším objektom aj prameňom lásky pre dieťa je matka, ku ktorej má vytvorené silnejšie emočné puto a od ktorej sa jej dostáva viac pozitívnych citov ako od otca. Tento vzťah je posilnený aj tým, že matka jej aktívne venuje viac času ako otec. Matka sa s ňou hrá, chodia spolu na prechádzky, v domácom prostredí u matky má maloletá malých súrodencov, s ktorými si lepšie rozumie ako so súrodencami, ktorí bývajú u otca. Dominuje tu najmä silný pozitívny vzťah k bratovi S.. K otcovi má maloletá vytvorený pozitívny vzťah. Má otca veľmi rada a rada s ním trávi čas. Otec je ale podľa nej stále zaneprázdnený, dlho je v práci a nemá na ňu čas. Ak je doma, varí, hrá s chlapcami

futbal a súrodenci, ktorí žijú u otca sú starší a majú svoje záľuby a koníčky. U otca detí participujú na starostlivosti o domácnosť, majú pridelené svoje úlohy primerané veku. U otca najvýraznejšou oporou a zdrojom pozitívnych citov pre mal N. predstavuje sestra Y.. Tá u otca akoby suplovala rolu matky z hľadiska citovaného uspokojenia. Výchova rodičov maloletej nie je jednotná. Nedá sa tvrdiť, žeby výchova u jedného alebo druhého rodiča sama o sebe dieťa traumatizovala alebo inak mu škodila. Toho času rodičia ešte nedokázali spracovať rozchod, pretrvávajú medzi nimi konflikty, nedokážu spolu komunikovať bez výčitiek, útokov a zlyhala medzi nimi aj výmena informácie ohľadom maloletej. Podľa výsledkov psychologického vyšetrenia maloletej referát poradensko-psychologických služieb odporúča, aby mal. N. naďalej navštevovala základnú školu v L. L.. Vzhľadom na neurotickú symptomatológiu u mal. N. referát poradensko-psychologického referátu toho času realizovať zmenu školy, školského prostredia a kolektívu, pokiaľ nie je isté, či po rozhodnutí súdu vo veci samej bude mal. N. zverená do starostlivosti matky alebo otca. S poukazom na diametrálne rozdielne vyjadrenia mal. N. kolízny opatrovník na pojednávaní nariadenom na deň 10. 09. 2014 uviedol, že pre mal. N. nie je vyhovujúca striedavá osobná starostlivosť, pretože zo dňa na deň mení svoje názory, podľa toho, u ktorého z rodičov býva a naučila sa prispôsobovať domácnosti, v ktorej žije. Kolízny opatrovník vyjadril názor, že u oboch rodičov sú vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletú, a nebolo zistené, aby u otca mala byť starostlivosť o maloletú zanedbávaná. Vzhľadom na blízkosť školy, ktorú mal. N. v súčasnosti navštevuje, ktorá je v blízkosti bydliska otca, žiadal kolízny opatrovník predbežne zveriť maloletú do osobnej starostlivosti otca.

Ak sa má predbežné opatrenie týkať pomerov v rodine je podmienkou nariadenia predbežného opatrenia osvedčenie potreby dočasne upraviť právne pomery existujúce medzi rodičmi mal. N. ohľadom nej. Odvolací súd považuje za osvedčené, že rodičia sa ohľadom výchovy mal N. nevedia dohodnúť. Je potrebné podotknúť, že spoločný život rodičov je absolútne vylúčený, preto je nevyhnutné, aby bol vzťah medzi rodičmi a mal. dieťaťom upravený na základe zákonných pravidiel, ktoré sú odlišné od pravidiel bežne uplatňovaných v situácií, kedy rodina ako celok riadne funguje.

Úlohou rodičov je v prvom rade starať sa o blaho mal. N.. Konfliktné vzťahy, medzi nimi ktoré mal i odvolací súd za osvedčené, jej blahu neprospievajú. Európsky súd pre ľudské práva prisúdil zvláštny význam zvrchovanému záujmu maloletého dieťaťa, ktorý podľa svojej povahy a závažnosti môže v súlade s vyššie uvedeným prevážiť nad záujmom rodiča.

Záujem mal. N. naplní akékoľvek relatívne usporiadanie roztrieštených vzťahov jej rodičov. Ak žiaden z nich nie je schopný takéto usporiadanie zaistiť, je vhodné v tomto prípade vziať na zreteľ, že sú to práve rodičia, ktorí nesú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Rodičia mal. N. sú v otvorenom konflikte. Dá sa predpokladať, že v konaní o úpravu práv a povinností na čas po rozvode bude prebiehať rozsiahle dokazovanie vo vzťahu k maloletej, a teda predbežné opatrenie je v záujme a v prospech mal. N., nakoľko konfliktné vzťahy medzi rodičmi pretrvávajú.

Osvedčené konfliktné vzťahy medzi rodičmi dávajú dostatočný podklad pre dočasnú úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, na ktorej sa rodičia maloletých detí nevedia dohodnúť. Odvolací súd vzal na zreteľ stanovisko kolízneho opatrovníka, a preto sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že je dôvodné maloletú predbežne zveriť do osobnej starostlivosti otca.

Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s .p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.